

'Het was een wanhoopspoging'

De gemengde gevoelens van een ex-pupil over het optreden van Finkensieper

Annie Bijnoord

FOTO PETERIK WIGGERS

door Sytske van Aalsum

AMSTERDAM - De donkere ogen kijken je onderzoekend en doordringend aan. Een vermoeide, maar ook strijdbare blik. Annie Bijnoord (33) heeft een zware week achter de rug. Sinds ze vorige week vrijdag hoorde dat ex-psychiater T. Finkensieper op de televisie zou komen, heeft ze geen rustig moment meer gekend.

Annie Bijnoord is actief in het Steunpunt Zetten, dat zich beijert voor de slachtoffers van de veroordeelde ex-directeur/psychiater van De Hellingstichtingen in Zetten. Na de uitzending zondagavond was het Steunpunt telefonisch bereikbaar en dat bezorgde Annie en de andere vrijwilligers handenvol werk. Woensdag werd bekend dat tijdens de behandeling van het hoger beroep in de strafzaak tegen Finkensieper, de zeven getuigen opnieuw zullen worden gehoord. Een onmogelijke eis, vinden de advocaten van de slachtoffers. Ex-Zettenpupil Annie Bijnoord is niet een van die zeven getuigen, maar het bericht laat haar niet onberoerd: „Vanmiddag dacht ik voor het eerst, ik ben haast blij dat mijn aangiften verjaard zijn verklaard.“

„Mijn aangifte was meer gericht op de behandelingsmethode“, licht ze toe. „Finkensieper gebruikte die als voorspel op het seksueel misbruik van de pupillen. Eerst de persoonlijkheid van iemand afbreken, om er vervolgens wat nieuws van te maken. In de redenering van Finkensieper betekent dat: daar kan ik mee doen wat ik wil“, stelt ze onomwonden vast. De rancune naar de psychiater is groot, geeft ze toe: „Ik zal geen rust hebben voordat hij in de cel zit.“ Om er aan toe te voegen: „Maar wij hebben ook aangifte gedaan om naar buiten te brengen wat er daar in Zetten gebeurde, namelijk gesubsidieerd geweld tegen kinderen.“

„Recht kan er niet meer gedaan worden. Ingrid was vijftien jaar toen ze uit Zetten vluchtte en zelfmoord pleegde. Dat kan niet meer teruggedraaid worden. Maar het gaat ons erom dat er na al die jaren eindelijk erkenning komt voor wat er met ons is gebeurd. Tegelijkertijd is het een waarschuwing aan al die hulpverleners die nu nog steeds misbruik maken van hun machtspositie. Dat ze weten dat ze niet straffeloos door kunnen gaan. Van het proces

tegen Finkensieper moet een preventieve werking uitgaan.“ Annie Bijnoord heeft zich als woordvoerder van de slachtoffers van Zetten altijd bediend van onverbloemd taalgebruik. Maar sinds het optreden van de psychiater voor de Varatelevisie is het laatste restje behoedzaamheid verdwenen: „Een jaar geleden zou ik hem nog geen psychopaat hebben genoemd. Nu durf ik dat wel. Door de berekende wijze waarop hij heeft geprobeerd een miljoenenpubliek te bespelen.“ Op de bewuste uitzending kijkt ze met gemengde gevoelens terug. „Voor Finkensieper was dit het meest ideale programma. Slechts één interviewer en één geïnterviewde. Geen nagesprek of discussie. Zoals hij ooit in zijn spreekkamer zat, met één pupil tegenover zich. Situaties waarin Finkensieper zich heel veilig voelt, omdat hij dan het totale overwicht heeft.“

Geweldige uitstraling

„Deze man heeft een sterke persoonlijkheid met een geweldige uitstraling. Je moet zijn werkelijke karakter bestuderen, om hem op gelijk niveau tegemoet te kunnen treden. Ik neem Paul Witteman op dit punt niets kwalijk, maar hij heeft Finkensieper wel onderschat. Alles wat deze man doet, heeft een doel. Pas als je dat weet, kun je met hem praten.“

Welk doel Finkensieper voor ogen had, is voor haar zonneklaar: „Het was een wanhoopspoging. Hij zat er niet om zijn onschuld te bewijzen. Het woord onschuld heeft hij geen enkele keer in de mond genomen. Op de vraag waarom hij niet gevlucht is, antwoordt hij bijvoorbeeld niet: 'Ik ga door tot mijn onschuld bewezen is.' Nee, hij zegt dat hem daarvoor het geld ontbreekt en dat vluchten naar het buitenland hem in een isolement brengt.“

„Dat is allemaal pure berekening; hij heeft ook pas toegestemd in het interview nadat vorige week het faillissement over hem is uitgesproken (aangevraagd door vijf ex-pupillen die een schadevergoeding van hem eisen, red.). Zo varr: bij mij valt nu toch niks meer te halen.“ De slachtoffers en hun advocaten hebben dat laatste altijd sterk betwijfeld.

Annie Bijnoord: „Finkensieper moest ontslagen worden uit het voorarrest door een foutje in de dagvaarding. Hij heeft daardoor de kans gekregen zijn zaken te regelen. Hij is gescheiden van tafel en bed,

betaalt nu tweeduizend gulden alimentatie en houdt zodoende vijftienhonderd gulden over. Daar kan hij de schadevergoeding dus niet van betalen. De rest van zijn geld heeft hij veilig weggezet. Als de curator vermoedt dat er elders geld valt te halen, hoeft hij alleen maar zijn paspoort in te nemen.“

„Een ding heeft de uitzending wel duidelijk gemaakt. Finkensieper is super-intelligent en heeft overwicht op de mensen om hem heen. Die had hij op het personeel, op de kinderen en in zijn functies elders. Zijn macht strekte zich ver buiten Zetten uit. Hij zat niet voor niets in Zwolle gevangen en niet in Arnhem. Hij had te veel vriendjes daar.“

„Deze man is emotioneel gestoord, een gespleten persoonlijkheid. Finkensieper is zelf voer voor psychiaters. De pupillen in Zetten noemde hij lege hulzen. Maar als mensen al lege hulzen kunnen zijn, dan is hij dat wel. Hij heeft een psychiatrisch onderzoek altijd geweigerd. Logisch, want dan krijgt hij te maken met collega's die zijn gelijke zijn. Uit dat televisiegesprek zouden ze als nog een psychiatrisch rapport kunnen opmaken.“

„Finkensieper denkt nog steeds dat hij onaantastbaar is. Hij gelooft pas dat de strijd verloren is, als hij de bak ingaat. Dat kan nog jaren duren, want hij gaat zeker in cassatie wanneer hij in hoger beroep opnieuw veroordeeld wordt. En wanneer dat moment ooit komt, dan gaat Finkensieper praten en rollen er meer koppen. Hij was niet de enige in Zetten die fout zat en voelt zich dan in steek gelaten. Dan denkt hij: als ik ga, dan gaan jullie ook.“

„Ik weet zeker dat hij panisch is bij de gedachte aan de cel. Voor iemand die kinderen verkrachtte in een isoleercel, moet de gedachte aan een strafcel verschrikkelijk zijn. Bovendien, daders van zedendelicten staan onderaan de ladder in de hiërarchie binnen de gevangenis. Toen Witteman hem daarop wees, werd hij heel even zenuwachtig. Maar meteen daarop zei hij ijskoud: 'Ik wil niet zeggen dat ik onderaan de ladder blijf, maar je begint daar...'. Ik kreeg kippevel van die opmerking. Het bewijst dat Finkensieper altijd zal proberen anderen naar zijn hand te zetten. Laten we hopen dat de directeur van het Huis van Bewaring waar hij moet zitten van goede hulze komt. Want voordat hij het weet, zit hij op het borreluurtje bij Finkensieper in zijn cel.“